

Retningslinjer for handtering av seksuelle overgrep, grenseoverskridande åtferd og trakassering i NU

Fastsett av styret 20.11.2020

Føremål og ansvar

Noregs Ungdomslag (NU) skal vere ein trygg organisasjon. Det skal vere eit trygt fellesskap for deltakarane på aktivitetar og tilskipingar i regi av NU, og trygge rammer for å kunne delta for medlemmar, tillitsvalte og tilsette.

For å sikre ein trygg organisasjon er det naudsynt med både førebyggjande arbeid og eit effektivt beredskapsarbeid. Det er ansvaret til styret at oppdaterte retningslinjer for handtering blir vedteke kvart år, og dei tilsette ved NU-kontoret har ansvar for at dette blir følgt opp og er på plass.

Dette dokumentet gir retningslinjer for NU om eit overgrep blir avdekka, og dei formelle reaksjonane som skal tas når det er mistanke om eller / og bekrefta seksuell trakassering, seksuell overskridande åtferd eller eit seksuelt overgrep. Dette er i samsvar med NU sine vedtekter og verdier.

Definisjonar

Seksuelle overgrep: Ufrivillige seksuelle handlingar gjort av ein person mot ein annan i ein relasjon av tillit eller tvang. Dette inkluderer seksuelle handlingar eller ytringar som ein person med høgare alder og /eller meir makt gjer mot eit barn eller ungdom som ikkje forstår handlingane, og / eller som ikkje har nok erfaring eller kunnskap til å komme seg ut av det.

Grenseoverskridande seksuell åtferd: Handlingar som bryt med dei grenser ein person har for å beskytte sin eigen integritet. Dette kan vere, men er ikkje avgrensa til, ikkje ønska seksuell tilnærming, ei oppmoding om seksuelle tenester, verbal eller kroppsleg åtferd av seksuell natur som blir opplevd audmjukande og/eller invaderande. Inkluderer handlingar på nett og sosiale medium.

Seksuell trakassering: Ikkje ønska seksuell merksemd som har som føremål eller verknad å vere krenkande, skremmande, fiendtleg, nedverdiggjande, audmjukande eller plagsamt er seksuell trakassering. I seksuell ligger at det spelar på kropp, kjønn og seksualitet. Merksemd omfattar både verbal og fysisk åtferd, og utgjer trakassering i det at merksemda held fram etter at fornærma har gitt uttrykk for at det ikkje er ønska. Seksuell trakassering inkluderer òg å behandle ulikt på bakgrunn av kjønn / kjønnsidentitet og kan i dei tilfelle bli nemnt som kjønnsmobbing.

Rutinar for den som tek i mot mistanke, melding eller klage

1. Lytt nøye, stadfest det du har høyrte og opptre roleg. Ta gjerne notatar anten under samtalen (om det er naturleg) eller rett etterpå. Det kan vere ein sterk oppleving å bli kjent med krenkingar av andre. Det skal, om det er praktisk mogleg, alltid vere to til stades ved mottak av melding.

2. Sikre om naudsynt situasjonen for den utsette, og kontakt aldri den som er skulda. Alle som fortel om overgrep, skal bli ivaretatt av hen som fekk informasjonen først inntil andre tek over. Gi tryggleik, slik at den som har blitt utsett for handlinga opplev å bli trudd. Du kan ikkje love å halde informasjonen hemmeleg.
 3. Kontakt generalsekretær og informer om situasjonen. Om den utsette er under 15 år skal foreldre og eventuelt barnevern bli varsla. Dersom den utsette er mellom 15 og 18 år skal kontakt med foreldre skje etter dialog med den som har blitt utsett for handlinga. Dersom saken gjeld generalsekretær, kan den som har teke i mot mistanke, meldinga eller klaga kontakte leiar i NU.
 4. Dersom overgrep eller ei overskriden handling blir avdekka under ein aktivitet eller arrangement:
 1. Varsle med ein gong ansvarleg for arrangementet eller generalsekretær direkte på telefon. Om dette ikkje er mogleg, kontakt leiar i NU eller organisatorisk eller politisk nestleiar.
 2. Vurder om det er behov for psykisk eller fysisk helsehjelp til den som er utsett. Ved alvorlege fysiske overgrep skal ein hjelpe den utsette med besøk til voldtektsmottak for å sikre bevis.
-

Vidare saksgang når medlemmar/tillitsvalte er involvert

- Det vil alltid vedkjenne fleire personar når det blir fremma ein mistanke eller ein klage om grenseoverskridande åtferd og/eller overgrep. Alle skal bli ivaretatt. Spesielt gjeld dette den som er utsett for handlinga og den mistenkte/skulda. Omsynet til den som er utsett for handlinga vil ha forrang i fasen korleis saka skal bli undersøkt vidare.
 - Vidare saksgang består av individuelle møte med dei partane det gjeld for å få eit oversyn over kva som har hendt, vurdering om saka skal bli meldt til politiet og vurdering om saka skal få konsekvensar for den som er mistenkt.
 - Det er generalsekretær og leiar i NU saman med arbeidsutvalet (AU) som har det overordna ansvaret for å følge opp sakshandsaminga og partane i saka. Andre ressurspersonar kan bli involvert der det er naturleg eller naudsynt og det bør kontinuerleg bli vurdert om det skal bli fremma tilbod om hjelp i form av psykolog eller anna hjelp til dei som er involvert.
 - Varsel og saksgang bør bli dokumentert i form av ei tidslinje, oppsummering av handlingar og avgjersle gjort undervegs, og referat frå samtale med partane. Dette for at prosessen kan bli framlagt seinare spørsmål og som kan etterprøvast for styret.
-

Mottak av varsel

- Organisasjonen skal ikkje etterforske, men undersøke om forholdet er eit lovbrøt og om det skal bli meldt til politiet.

- I dei fleste saker vil den som er utsett for handlinga få bestemme om hen ønsker at forholdet skal bli meldt til politiet. I særskilte tilfelle må leiinga til organisasjonen vurdere om forholdet vil bli meldt til politiet sjølv om den som er utsett for handlinga ikkje ønsker dette, for at politiet skal kunne sette i gang ei etterforskning.
 - Om forholdet som det blir varsla om blir meldt til politiet, vil ikkje den som er mistenkt bli kontakta før politiet har sikra bevis og gjennomført første samtale med involverte partar.
 - Etter at politiet er ferdig med si etterforskning vil organisasjonen òg avgjere kva som er vidare konsekvensar for den mistenkte. Det blir oppnemnt kontaktpersonar for den som er utsett for handlinga og for den mistenkte/skulda. NU-kontoret kan vere behjelpeleg med å opprette kontakt med hjelpeinstansar og med andre ressursar.
 - Det kan bli oppnemnt ressurspersonar for andre involverte i saka, og det skal vere god informasjonsflyt til dei delar av organisasjonen der det er naudsynt. Kontakt- og ressurspersonane kan ikkje ha tilknytning til eller interesse i den aktuelle saka.
-

Suspensjon

Eit medlem som blir skulda, mistenkt eller meldt for alvorleg seksuell grenseoverskridande åtferd, trakassering eller overgrep vil som hovudregel bli suspendert frå verv og oppgåver, inntil saka er avklart med politi, rettsinstans og i organisasjonen. Suspensjon vil òg kunne gjelde deltaking på arrangement og for meldte forhold utanfor NU. Det er arbeidsutvalet i NU som fattar vedtak om suspensjon etter disse retningslinjene. Suspensjonen vil stå inntil nytt vedtak er fatta.

Etter saka er ferdig handsama

- Når saka er ferdig handsama i politi og rettsinstansar eller i dei sakene der det ikkje føreligg ei melding til politiet, vil AU med bistand frå generalsekretær arrangere individuelle møte med alle partar arrangere møter med alle partar det vedkjem. Det er viktig at alle partar får moglegheit til å uttale seg og blir høyrte på lik linje.
 - Etter at alle partar har hatt moglegheit til å forklare seg i saka og anna materiale relevant for saka er vurdert vil AU innstille til styret for endeleg vedtak i saka. Innstillinga vil innehalde framlegg til konklusjon, grunnlag for konklusjonen og eventuelle reaksjonar.
 - Når ein mistenkt ikkje ønsker å forklare seg for organisasjonen vil sentralstyret kunne konkludere på bakgrunn av dei fakta dei har i saka etter 6 månader. Når den som er utsett for handlinga ikkje ønsker å forklare seg vil saka bli lagt bort om ikkje anna prov føreligg som dokumentasjon.
 - De ordinære reglane for inhabilitet gjeld i handsaminga av suspensjon og andre sanksjonar.
-

Retningslinjer dersom den skulda er tilsett i NU

Når ein tilsett er mistenkt/skulda/meldt er det arbeidsgjevar ved generalsekretær som handterer saka i samsvar med dei arbeidsrettslege reglane på området. Denne retningslinja kan då bli brukt som retningsgivande for prosessen. Dersom saken gjeld generalsekretær, er det leiar i NU som handterer saka.

Retningslinjene tar utgangspunkt i brosjyra «Trygg og tilstede» (LNU, 2010).